

FORMIDLINGSKOMPETANSE
I FOLKEBIBLIOTEK

Kulturfondstafetten

BOKLISTE 2021

LITTERATUR UTSENDT

I JUNI OG SEPTEMBER

ROMANER

Pappa var nesten
på Woodstock
Tiden vil ha
et annet bilde
Gamle menn i
syningom
The breeding pig
Uroboros blues
Den siste overlevende
er død
Djuphavsslettene
Jeg grunnla De forente
stater
Sommerfesten
Mine menn
Faustine
Dr. Stravinsky

SAKPROSA

Brorskapet: en historie
om drapet på
Benjamin Hermansen
Ulykkelige Arabia.
Verden etter Jemen
Same tid neste veke
Ganske følsom til
å være fra østkanten
Skal du ikke gifte deg
snart?
Menneskehjernen
- farlig og fantastisk
Jeg skal hjelpe deg
- en sykepleiers farvel
til eldreomsorgen
Bare et dyr?
- om vårt paradoksale
forhold til dyr
Men størst av alt er
begjæret. Kjøttets
higen i liv og litteratur
Ekko. Et essay om
algoritmer og begjær
Arven etter Erna
Mine bilder. Om kunst
og alkoholisme
Røverhistorier

KRIM

Engelens fall
Slagmark
Elskeren
Drepende drage,
angrende hund
Rød stjerne

LYRIKK

Dantes Inferno
– for de late, grådige og
syndige
Trado
Sted for løpende hjerte
Spurvener og tiden
Frå løynde kjelder
Etter skeidet
Ein alvorleg sjukdom
Det øde landet
Naboplanter
Kveita. Et dikt
Lukta av svart
En hvithai i Venezia

NOVELLER

Gut, jente, juni, juli

ROMANER

Pappa var nesten på Woodstock

ANE BARMEN

Dette er en gripende bok hvor man blir glad i karakterene. Theis bor alene med hunden sin «Snuppa», som er gammel og må avlives. Sorgfull tar han kontakt med datteren sin Ruby etter flere år uten kontakt. Ruby vil egentlig ikke ha noe å gjøre med faren sin, som er litt for flink til å drikke øl. I tillegg har hun nok å gjøre med prøverør og det å være ufrivillig barnløs. Fortellingen er skrevet med synspunkt fra far og datter, noe som fører til at man får medfølelse for begge to. En følsom og nær historie mellom far og datter.

Tiden vil ha et annet bilde

EIRIN ANDRESEN BETTEN

Ei lett og vakker bok som gir deg sommerfølelse, selv på vinteren. Vi møter fire personer som tilhører millenniumsgenerasjonen. Det er sommer og de er sammen i et feriehus, slik de pleier hvert år. De fire hovedkarakterene i boka presenteres i hvert sitt kapittel. Claudia må lære å leve videre etter at hun opplever en stor sorg. Susanne klarer ikke helt å akseptere samfunnets konvensjoner og forventninger uten å føle pessimisme og indre opprør. Michael står modell for Susannes kunstprosjekt, om å fange deres generasjonsessens via fotografi, og må takle det å bli forelsket i henne. Casper vil akklimatisere seg med ensomhetens ro, men møter ei som kommer til å prege hans fremtidige relasjoner. Boka er karakterdrevet og selv omgivelsene er tett knyttet til karakterenes indre liv. Det gjøres på en fin og balansert måte.

Gamle menn i syningom

ARNFINN KOLERUD

Er det egentlig så viktig med nynorsk? Ja, det mener gjengen i Vassbygda at det er. Og de gjør alt de kan for at andre også skal forstå at nynorsk er viktig og ikke må glemmes. Dette er boka for deg som liker å lese morsomme bøker med absurde karakterer. Når man kan få kongen til å holde nyttårstale på nynorsk, da kan alt skje ...

The breeding pig

CELIN RINGSETH

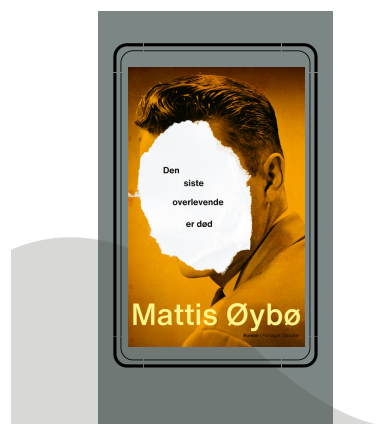
Hanne og Fredrik har eit godt liv i lag heilt til dei vil ha barn og det ikkje går. Hanne veit at tida renn ut for henne og ho blir desperat, mens Fredrik byrjar å føle seg fanga av trongen til å få barn, han føler han har blitt "the breeding pig". Romanen er delt inn i fire delar og utfoldar seg i episodar; frå Hanne og Fredrik møttest som studentar, til dei som nesten førtiåringar skil veg og Fredrik reiser heim til Tromsø. Språket er stillferdig og tonen i romanen utviklar seg samtidig som tonen mellom Hanne og Fredrik forandrar seg.

Uroboros blues

KENNETH MOE

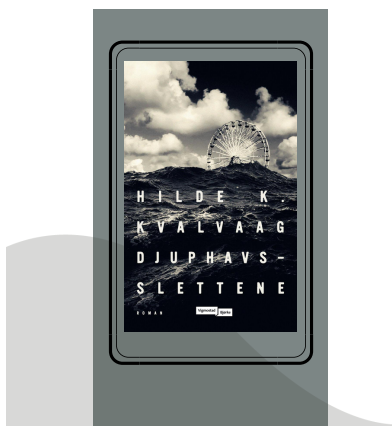
Absurdisme, eksistensialisme – Kenneth Moe har ei forteljarstemme heilt utanom det vanlege. Den er i stor grad leiken, utforskande og uperfekt. Her går humor og djupe tankar hand i hand. Lauritzen, eit rart kreatur i utviklingsstadiet, veit både ingenting og alt på ein gong og har ei evne til å gjere det abstrakte om til noko konkret. Dei fysiske beskrivingane har ikkje Moe halde tilbake, men her er det likevel filosofien, det sofiske, som står i sentrum. Boka er ei reise i å finne ut kven ein er og om ein er nokon i det heile tatt. Uroboros Blues er andre boka, etter Kandida, i eposet Myself eller: Mykantropens livssyklus.

Den siste overlevende er død

MATTIS ØYBØ

En dvelende bok med fem fortellinger som har én felles forgjenger. Noen ønsker å vite mer om den jødiske bestefaren som krysset grensene. Andre finner gamle kjærlighetsbrev fra en tysk soldat. Hvert kapittel kan leses som en novelle i seg selv, og det er ikke før på slutten av romanen man ser hvordan de fem fortellingene henger sammen. En historisk roman om hvordan fortiden fremdeles lever videre i oss, mange år og generasjoner etter.

Djuphavsslettene

HILDE K. KVALVAAG

Forfatteren tek oss med inn i si personlege sfære, og til ytterpunkta av eit menneske si tolegrense. Det er ei historie om eit liv som tok slutt altfor tidleg, om ei sorg som er altoverskyggjande og øydeleggjande, om ei mor sin grenselause kjærleik til barna sine, og om korleis ein kjem seg på beina igjen og kjempar vidare, i vissa om at det er fleire som treng ein. Teksten opplevast som «rå», ikkje i tydinga brutal, men i tydinga berr eller hudlaus. Den er stila som eit brev til den døde sonen. Forteljaren er mor til Victor, men ho er også forfattar. Det gjer at boka også får fine skjønnlitterære kvalitetar. Det er ikkje ein kaotisk og ubehandla tekst. Djuphavsslettene er ikkje ein lystig roman å lese, men den er tankevekkjande og innsiktsfull, og opnar for refleksjon rundt sorg og død, men også familieliv og tilhøvet mellom foreldre og barn. Det kan vere ei interessant, attkjenneleg og endåtil lærerik og trøystande bok for dei som sjølv har mista nokon som sto dei nær.

Jeg grunnla De forente stater

HILDE SUSAN JÆGTNÆS

Dette er en historisk roman om Alexander Hamilton og hans reise fra å være en fattig bastardgutt i Karibien til å spille en viktig rolle i uavhengighetskrigen mot britene og grunnleggelsen av USA. Bokas historie begynner på St. Croix når Hamilton er tenåring og blir tvunget til å forsørge seg selv sammen med broren etter at moren dør. Historien fortelles fra ulike perspektiver – fra Hamilton selv, slavegutten han hadde som liten, storebroren James, kona Eliza og kureren som skal levere brev til Hamilton. Romanen forteller om en historisk person som gjorde en stor og betydelig klassereise. Samtidig skildrer den også samfunnet på 1700-tallet både ved koloniene i Karibien og i Amerika. Vi får innsyn i slaveriets harde kår, urettferdighet og ulike synspunkter på samfunnsstrukturene på denne tiden, noe som gjør dette til en rik historisk fortelling. Dette er en solid og godt skrevet roman som kan anbefales bredt. Den passer godt for de som er glad i historiske romaner, de som verdsetter god, norsk litteratur, og kan også anbefales til lesesirkler.

Sommerfesten

MARTE QVENILD

Om familierelasjoner og om hvordan en skilsmisse kan påvirke foreldre, barn og besteforeldre. Sylvi er gammel og lever et rolig liv i landlige omgivelser. Hun bor på en gård og barnebarnet Jørgen kommer på besøk med foreldrene. Hvert år blir det sommerfest på bygda og Jørgen er en ivrig deltaker. Men denne sommeren virker annerledes. Jørgens foreldres forhold er i ubalanse. Etter noen måneder blir skilsmissen en realitet. Hva kan en farmor gjøre når kontakten med barnebarnet blir gjort umulig? Man kan kjenne seg igjen i boka selv om man har aldri opplevd det samme. Leseren blir dratt inn i sorgen, uroen og hjelpeløsheten samværs-sabotasje bringer med seg. Det går ikke treigt å lese boka, selv om tempo ikke er høyt. Temaet er relevant og romanen er skrevet på realistisk og fengende vis.

Mine menn

VICTORIA KIELLAND

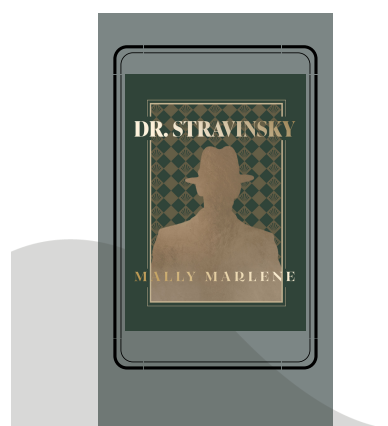
Massemordersken Belle Gunness emigrerte i 1870-åra fra Trøndelag til Amerika. Hun ble berømt tidlig på 1900-tallet for drap på egne barn, ektemenn og friere. En kvinnelig massemorder var ikke hverdagskost. Historiene, mytene og sannheten om henne ble skapt. Romanen forholder seg til de faktiske forholdene slik vi kjenner dem, men i sin skjønnlitterære behandling blir stoffet et annet. Vi får formidlet historien fra Belle sitt perspektiv og gjennom hennes egne sanseintrykk. Den tar oss med fra da Brynhild, som hun egentlig het, var tjenestejente på en storgård i Selbu og gjennom sentrale hendelser senere i livet. Romanen søker å gi en forklaring på hvorfor det gikk som det gikk, i et sanselig og poetisk språk. De som tror at de skal lese en detaljert og morbid drapsskildring vil bli skuffa. Dette er ikke en handlingsdrevet bok, tross den voldsomme vendingen historien tar. Det er ikke en bok for de krim- og spenningsinteresserte, heller for erfarne lesere som har interesse av å studere det menneskelige sinn.

Faustine

MANUEL POUT

Hva skjer om du plutselig ble ung igjen? Den aldrende fortelleren Faustine har kjøpt et brukt speil, og kler seg naken foran speilet for å beundre seg selv når tiden byr på det. Etter hvert går beundringene over til forakt og avsky, og hun prøver å glemme speilet. En dag er noe annerledes. Huden er strammere, rynkene borte og Faustine føler seg ung igjen. Men man bør være forsiktig med hva man ønsker seg. En rolig men drivende hverdagslig roman som skildrer den indre uroen i alderdommen, med et preg av magisk realisme.

Dr. Stravinsky

MALLY MARLENE

En lege ved navn Dr. Stravinsky flytter til byen, og i tillegg til å være lege driver han den lokale puben. Dette er en moderne 1920-tallshistorie hvor du vil lese fort for å komme deg til slutten. For hvorfor kommer Dr. Stravinsky til byen og hvem er han egentlig? Denne boka passer til de som liker historiske romaner. Men også til de som elsker en god krim.

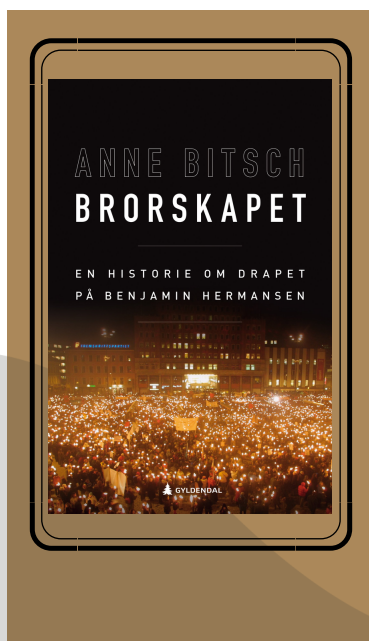
Forfatternavnet Mally Marlene er psevdonym for Marlene Bræin Sæthre.

SAKPROSA

Brorskapet: en historie om drapet på Benjamin Hermansen

ANNE BITSCH

Dette er en viktig bok om rasisme i Norge og viser hvordan den fikk blomstre nærmest fritt i flere tiår uten konsekvenser. Benjamin Hermansen var 15 år gammel da han ble drept på Holmlia i 2001 av nynazister, i det som omtales som det første rasistisk motiverte drapet siden krigen. Anne Bitsch har skrevet boka som en historie. Her skildres de store hendelsene så vel som de små handlingene på en slik måte at leseren kan kjenne seg til stede i det som skjer. Forfatteren beskriver den isete veien, skiltene en går forbi, klærne en har på seg og lydene en hører rundt seg og skaper slik en sterk effekt som skaper ømhet rundt materialet. Denne ømheten ivaretar Anne Bitsch i alt hun skriver om, enten det er om det gode forholdet mellom Benjamin og moren, eller oppveksten til en av drapsmennene hans. Samtidig fortelles det om hendelsene med en skarp presisjon basert på forskning og fakta knyttet til saken.

Boka er lettlest og spennende så vel som detaljert og grundig og bør fremsnakes og tilgjengeliggjøres. 20 år etter drapet er dette fortsatt viktige tema som må prates om, og denne boka gir oss et godt bakteppe for disse samtalene.

Ulykkelige Arabia. Verden etter Jemen

CECILIE HELLESTVEIT

Hellestveit gir en grundig gjennomgang av Midtøsten-konflikten, som både er spennende å lese og som bidrar med interessant innhold. Sammen med detaljerte forklaringer på stridens mange sider følger kart over både Jemen og Midtøsten, samt det Hellestveit kaller en «rolleliste» med navn av betydning. Rollelisten viser bokens og temaets massive materiale – for det hele kunne vært fra en enorm bokserie a la Game of Thrones. Her er det konger, presidenter, jemenittiske klaner og krigsherrer som utkjemper krig i et område hvor religion styrer og staten er nærmest ikke-eksisterende. Forfatteren forsøker å vise hvorfor situasjonen er som den er og hvorfor vår vestlige og demokratiske logikk om straffeforfølgelse og dom ikke fungerer i dette området. Problemene i Jemen stikker dypt og med et enormt sammensurium av tråder, noe som gjør boka nokså intrikat, selv med Hellestveit sin gode måte å fortelle og forklare på. Boken er godt skrevet og kan godt anbefales til de som vil vite mer om konflikten i Midtøsten, og som allerede har en viss oversikt over situasjonen i området.

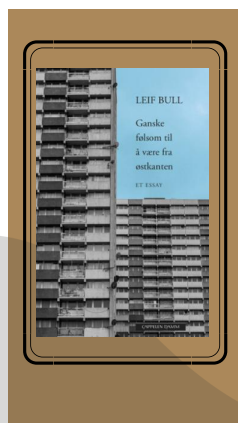

Same tid neste veke

METTE KARLSVIK

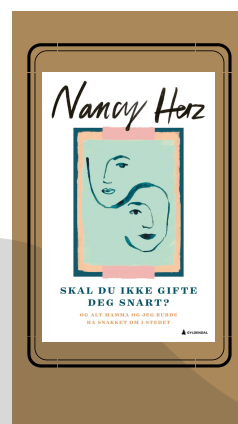
Ein haustkveld i 2013 får forfattaren Thorvald Steen ein telefon frå ein ukjend slektning. Samtalen skal endre livet hans. Som 16-åring vart Steen diagnostisert med ein kronisk muskelsjukdom, som gjer at musklane i kroppen gradvis sviner hen, og som kan ende med lamming. Prognosane er ikkje gode. Han slit med å forsona seg med sin nye røyndom. Ein aktiv og lovande idrettsutøvar må legge skia og fotballen på hylla, og han vert fanga i eit destruktivt og sjølvforaktande tankesett. Etter kvart greier Steen å snu det vanskelege til noko meir konstruktivt. Han handsamar stoffet i bøkene *Det hvite badehuset* og *Det siste fotografiet*. Forfattar og skribent Mette Karlsen har møtt Thorvald Steen jamleg gjennom arbeidet med desse to bøkene. Dei snakkar og drøftar dei seg gjennom tema som familieløyndomar, skam og svik, forsoning og tilgjeving, sjukdom, kropp og sinn. Samtalane går heile tida føre seg i spennet mellom Steen sine eigne erfaringar og situasjon her og no, korleis han lever med denne sjukdomen i dag, og forfattargjerninga hans og litteraturen i det heile.

Ganske følsom til å være fra østkanten

LEIF BULL

Boka er et 200-siders essay om drabantbytilværelsen skildret gjennom norsk skjønnlitteratur fra 1950-tallet og frem til i dag. Bull er opptatt av å vise frem de mange aspektene ved drabantbyene og hvordan de skildres – både gjennom samfunnslag, fellesskap, ulikheter og bakgrunn. Han påpeker at drabantbyene ofte settes på kartet av dårlig miljø og kriminalitet, men at det er mange andre fasetter ved miljøet og fellesskapet i utkanten som kommer til syne gjennom litteraturen. Bull tar for seg ulike forfattere, som Anne-Cath. Vestly, Khalid Hussain, Zeshan Shakar og Linn Strømsborg. Gjennom å se på historier satt til drabantbyene gjennom ulike årtier og kulturer finner Bull fellesnevnerne som han mener gjør drabantbyperspektivet til en særegen norsk tradisjon. Dette er nok ikke en bok for alle, men et essay rettet mot den litteraturinteresserte. Siden boka tar for seg konkrete forfattere og konkrete verk kan den være en god støtte for de som ønsker å skrive om tema som kulturforskjeller og oppvekst i særmenne, og lærere og bibliotekarer få gode tips til hvilke verk å anbefale.

Skal du ikke gifte deg snart?

NANCY HERZ

I etterkant av boka *Skamløs* hadde Nancy Herz ein lang samtale med mora si, og den samtalen blei til denne boka. Boka har ei form som er meir munnleg enn skriftleg, og kan nesten lesast som eit intervju – denne planlagde samtalen mellom mor og dotter, ispedd forfattarens tankar om det mora fortel. Den gir eit innblikk i kulturforskjellar men også korleis omstenda rundt oppveksten påverkar ein person. Forfattaren si klaging over mora blir nesten barnsleg når den blir sett opp mot kva for barndom mora hadde i Libanon, nærmast konstant prega av krig. Likevel har ein sympati med Herz som er både ateist og feminist, og det er ting med mora sine synspunkt som ikkje er aktuelle for ho.

Menneskehjernen

Farlig og fantastisk

MARTE ROA SYVERTSEN

Forfatteren er hjerneforsker og boka er en innføring om området i hjernen kalt pannelappen, og hvordan dens egenskaper gjør oss mennesker ulike fra alle andre dyr. En trenger ikke ha inngående kunnskap om prefrontal cortex, nervesystemet eller hva som ligger hvor i hodet for å lese denne boka. Roa Syvertsen skriver saklig og underholdende, og forklarer på en lettfattelig måte ved bruk av eksempler vi lett kan kjenne oss igjen i og viser til fascinerende forskning som gir overraskende fakta om både mennesket og andre dyr. Hun forteller bl.a. om prefrontal cortex og dens eksekutive funksjon gjennom prosessen å velge posesuppe i butikken og om hvordan skader i panne- og tinningslappen kan påvirke vår vilje gjennom analyser av hjernen til kriminelle. Boka er en fascinerende innføring i hjernen og pannelappens store betydning. Boka er underholdende så vel som lærerik og kan by på spennende lesning for alle som ønsker å lære mer om menneskehjernen uten å gjøre et dypdykk i store medisinske verk.

Livsviktig

Sperm, gener og evig liv

OLAV ØSTREM

Er det det største dyret som har den lengste spermen? Og er det mulig at en art kan dø ut to ganger? Du finner det meste om gener, kloning, befruktning og evolusjon i denne lettbeinte boka. Røislien skriver lett og ledig om episoder fra eget liv, iblandet hendelser og vendepunkter som har vært viktig for historien opp igjennom. Denne boka er for den som liker forskning, vitenskapelig teori og genetikk, eller bare er nysgjerrig på om det er mulig å klonе en utdødd mammut.

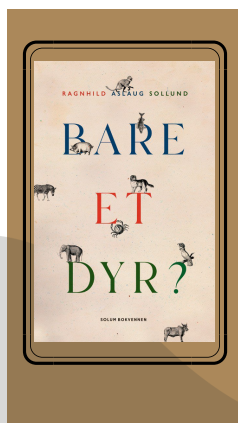

Jeg skal hjelpe deg

En sykepleiers farvel til eldreomsorgen

VIGDIS REISÆTER

Er effektivitet alltid nøkkelen til suksess? Vigdis Reisæter har jobbet som sykepleier i eldreomsorgen i 10 år. I denne boka får du et innblikk i hvilke utfordringer og prioriteringer sykepleiere daglig står overfor. Forfatteren gir oss triste, fine, rørende, vakre og vonde historier om det som til daglig utspiller seg på et sykehjem. Boka passer godt til den som har en relasjon til eldreomsorg, enten det er som student, jobb eller pårørende.

Bare et dyr?

Om vårt paradoksale forhold til dyr

RAGNHILD ASLAUG SOLLUND

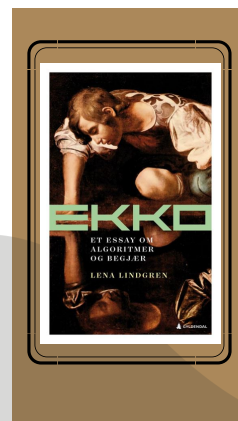
Kriminolog Sollund tar for seg rettigheter og vern av husdyr og ville dyr, og ser på vår bruk av dyr i mat- og klesproduksjon, oppdrett, jakt, språket vårt og underholdning. Boken viser at vår behandling av dyr er full av paradokser. Forfatteren er opptatt av å iakttas språket og hvordan vi samhandler med dyr, slik som hvor stor forskjell det er mellom å kalle noe for fersk kjøttdeig versus nykvernet ku, eller hvordan vi prater om «avliving», «bruksdyr» eller kaller noen nedlatende for «gris» eller «tipe». Dette er en stor bok på nærmere 500 sider. Den er interessant skrevet og kommer med mye spennende forskning på ulike arter og legger dette til grunn for alle påstander og synspunkt rundt hvordan dyr blir behandlet. Dette er en aktuell bok for de som er spesielt opptatt av dyr og dyrevelferd og de som ønsker å lære mer om dyrs intelligens og bevissthet. Boken prater på et språk vi forstår – noe dyrene ikke alltid kan gjøre selv – og som egentlig gjør at boken angår oss alle.

Men størst av alt er begjæret. Kjøttets higen i liv og litteratur

SISSEL GRAN

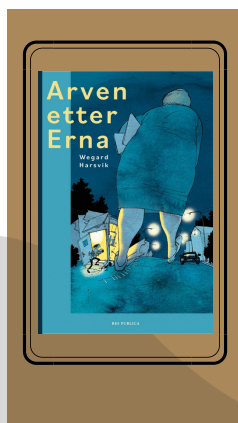
Om begjæret og dets mørke og lyse sider. Gran utforsker denne iboende drivkraften gjennom tema som blant annet hevn, det forbudte og hemmeligheter, og viser til begjær i alle former – seksuelt begjær, begjær etter penger, vold, suksess og mye annet. Bokens refleksjoner foregår gjennom personlige samtaler og erfaringer fra forfatteren og skjønnlitterære eksempler, som begjæret etter vold i Kjærlighetens Antarktis av Sara Stridsberg og det fremmede i Annie Ernaux sin bok bok Sommeren 58. Eksemplene er brukt på en slik måte at de begrunner bokens synspunkter uavhengig av om en har lest bøkene det refereres til eller ikke, og de hjelper en med å kjenne seg igjen i tematikken uten at en nødvendigvis har opplevd en slik situasjon selv. Boka er underholdende skrevet og fremstiller begjæret fra en utforskende side uten alvorstunge skjenneprekener eller leveregler. Her er det selve begjærets eksistens og anerkjennelsen av det som er i fokus, og som leser får en selv reflektere over sitt forhold til det.

Ekko. Et essay om algoritmer og begjær

LENA LINDGREN

Brageprisen for beste sakprosa bok 2021 gjekk til boka Ekko der vi kan lese om segnomspunne Silicon Valley. Forfatteren tar eit nærblikk på eit utval gründerar som held til der. Av dei er mest fokus gitt til mannen bak blant anna PayPal, Peter Thiel. Lena Lindgren tar utgangspunkt i myten frå Ovids Metamorfoser om Ekko og Narcissus når ho fortel om oppmerksomhetsøkonomi og kunstig intelligens, og korleis synet på menneskekroppen og spesielt hjernen blir påverka av samfunnets teknologiske framskritt. Teksten er høgst intelligent, men servert på ein lett fordøyeleg måte. Om du likte dokumentaren Social Dilemma vil du like dette essayet.

Arven etter Erna

WEGARD HARSVIK

Noreg har hatt åtte år med uavbrutt borgarleg styre for først gong sidan andre verdskrigen. Ein lyt tru at dette har ført til ei og anna endring. Men korleis skal ein eigentleg få tak på politikken til ei regjering leia av ein statsminister som heller snakkar om Prince enn om økonomien? Ap- og LO-mann Wegard Harsvik prøver i denne boka å gjere opp buet. Det er inga premie for å gjette konklusjonen, men det som gjer denne boka lesverdig er argumentasjonen: her får ein ei grundig samanfotning av politikken Erna Solberg har ført, og korleis merkevara «Erna» har blitt bygd for å få til dette. Soleis er dette ei bok for dei som vil sjå samanhengen mellom person og politikk i det moderne Noreg. Ei svært lesverdig bok som tek for seg same emne er Statskvinnen: Gro Harlem Brundtland og nyliberalismen av Håvard Nilsen og Dag Østerberg.

Mine bilder. Om kunst og alkoholisme

SVERRE BJERTNÆS

Dette er billedkunstner Sverre Bjertnæs sin debut som forfatter, og han tar utgangspunkt i kunsten han omgir seg med hjemme hos seg selv. Denne kunsten tar Bjertnæs inn i fortellinger om sitt eget liv som kunstner, sitt tidligere alkoholmisbruk og andres kunstnerskap. Boka består av 24 essay. Forfatteren skriver ærlig og personlig om seg selv og store og små hendelser som preger ham og hans nærmeste. En historie om hans alkoholmisbruk og selvmordstanker fører til en fortelling om et nylig kjøp av et bilde av Fransesca Woodman og hennes selvmord, og en annen historie starter med synet av en tegning av Odd Nerdrum på gjesterommet, som baner vei for beretninger om Bjertnæs sin tid i Nerdrums lære og deres forhold i tiden etterpå. Boka danner et nært bilde av kunstneren fra både et kunst- og medmenneskeperspektiv, og er en fin og nær essaysamling som forteller åpenhjertig både om kunst, alkohol, vennskap og hverdag som mange kan ha glede av – ikke bare de spesielt kunstinteresserte.

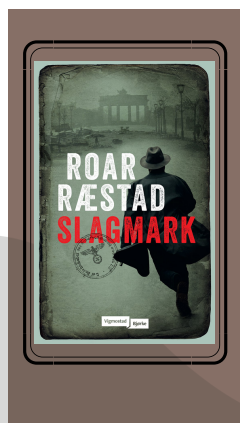
Røverhistorier

MINA HADJIAN OG
MARTINE RAND

Hvor mye grusomt kan et menneske oppleve og likevel overleve? Det vil disse røverhistoriene fra norske fengsel fortelle deg. Mina Hadian og Martine Rand leder det prisbelønte radioprogrammet RøverRadion. Hver uke besøker de norske fengsler hvor de får høre de villeste, vakreste og tristeste historiene fra et lukket samfunn de færreste av oss kjenner til. Denne boka passer for de som er samfunnsinteresserte og nysgjerrige på hvordan hverdagen i fengsel kan være.

KRIM

Engelens fall

MYRIAM H. BJERKLI

Spennende krim med god driv. Dette er fjerde bok med politioverbetjent Håkon Haakonsen i hovedrollen, men frittstående. Kapitler som markerer sted og tidspunkt gjør det lettere å følge med. Vi får presentert parallelle historier som blir vevet inn i hverandre. Angela, en stakkar 17-åring som må leve av stripping og prostitusjon, skal møte en kunde og så går det galt. Vibeke kommer inn i bildet, en godt voksen kvinne som prøver å ikke la seg skremme av de underlige ting som har skjedd de siste månedene. Bilen hennes, som enda en gang er i ustand, har punktert. Og så er det de tause telefonene som kommer fra et ukjent nummer. Er disse bare tilfeldigheter? Håkon Haakonsen tar Angelas forsvinning på alvor fra begynnelsen av. Litt etter litt finner han flere puslebiter og mørke hemmeligheter som maler en trist realitet. Er du glad i krim som har en lineær historie og som ikke fokuserer så mye på etterforskningsdetaljer, men som heller går i dybden på karakterene, da er denne boka et godt valg.

Slagmark

ROAR RÆSTAD

Dette er fjerde og siste frittstående bok om dobbeltagenten Gabriel Navarseth. De første tre bøkene følger hovedkarakteren tett og det skjer stort sett på ett tidsplan. I denne fjerde boka, følger vi han på to tidsplan, noe som gjør historien ekstra intens. Vi har politimannen Navarseth, som begynner etterforskningen av et mord som berører ham direkte. Mordofferet er hans barndomskamerat. Så har vi Navarseth og hans tyske forlovede, Anna Rohne. De forsøker å finne en vei ut av Norge og Berlin, hvor de håper på at de kan finne sikkerhet. Slagmark inviterer til spørsmål som: Er sannheten alltid svart-hvit? Er det ikke slik at en kan ta avgjørelser som kan plassere en i en nokså grå sone? Og på slutten av krigen, kan denne gråsonen føre til en spent usikkerhet.

Elskeren

HELENE FLOOD

Hvor godt kjenner man egentlig naboene sine? Hva kan skje mellom fire vegger uten at det blir oppdaget? Og hva skjer om det blir oppdaget? Rikke bor i firemannsbolig sammen med mann og barn, men innleder et forhold til Jørgen i etasjen over. Da Jørgen blir funnet drept, nøstes det opp i hemmelighetene til de andre som bor i boligen. Og det viser seg at hemmelighetene er mange.

Drepende drage, angrende hund

KARIN FOSSUM

Aksel er journalist i lokalavisa og har stor omsorg for søsteren Ellinor som er psykisk syk. De er oppvokst i en bygd der foreldrene er godt likt av andre folk og alt har sett tipp topp ut utenfra. Men på innsiden mener Aksel og Ellinor at det skjuler seg en annen historie. I tillegg skjer det et gassutslipp på en av de store gårdene i bygda som tar livet av fire innleide polakker mens de sover. Er det en ulykke eller er det noen som står bak? I denne boka møter vi Karin Fossums nye etterforsker Eddie Feber, som er en kløpper på å få sannheten ut i lyset.

En krimelsker vil nok også elske denne boka.

Rød stjerne

ØRJAN N. KARLSSON

Her har vi spenning og sikkerhetspolitikk på internasjonalt nivå. Rød stjerne er en ganske så realistisk thriller. Boka er delt inn i kapitler som tar for seg forskjellige karakterer og hendelser som blir vevet sammen etter hvert.

Litt om handlingen: Norge blir medlem i FNs sikkerhetsråd. Norges ambassadør til FN blir funnet død der han bodde i New York. Kyrre blir sendt dit og Norges egen etterforskning begynner. På Svalbard skjer det merkelige ting og likene av to russiske menn blir funnet utenfor en omstridt radarstasjon. Henger disse hendelsene sammen på noe vis?

Rød stjerne er actionfylt spenning! Leseren får nesten ikke tid til å puste eller fordøye hendelsene skikkelig. Liker du realistiske scenarioer fortalt i høyt tempo? Da er denne boka for deg!

LYRIKK

Dantes Inferno

– for de late, grådige og syndige

KRISTIN FLOOD

Dette er ikkje Dantes inferno. Kva er det so? Ei gjenfortelling – med alt det inneber. Her skal ein sjå langt etter Dante sine tersinar. Hendekasyllabos treng ein ikkje tenke på. Og ikkje minst: om lag 1500 vers i originalen har her blitt til 576 vers. Ei lettlest-utgåve, altså. Boka vender seg til dei som vil lese første del av Komedia, men synest florentinaren vert for krevjande. I stødige kryssrim losar Flood Dante og Vergil på deira reise ned gjennom helvete sine ni krinsar. Soleis er boka ute i same ærend som teikneserien Dante av Marcello Toninelli, som òg finst på norsk. Innhaldet er altså om lag det same, men forma ei heilt anna. Dette finst det tradisjon for òg på norsk: til dømes Kjell Erik Pollestad sine (riktig nok mykje meir trufaste) prosaomsetjingar av Homer. Ein lyt likevel håpe at Flood kan inspirere lesarane til å gi seg i kast med omsettatar som ligg langt nærare originalen: Ulleland, Ringen, Bjornes, og Rytter og Skard finst. Boka bør òg appellere til kunstinteresserte; den beste Dante-tolkinga i boka står nemleg Gustav Doré for.

Trado

ATHENA FARROKHZAD
SVETLANA CÂRSTEN

Poetene Farrokhzad og Cârstean møttes på et oversettelsesverksted hvor de ble bedt om å tolke hverandres tekster uten å kunne hverandres språk, henholdsvis svensk og rumensk. Dette diktverket er en fortsettelse av poetenes samarbeid og inneholder refleksjoner rundt hvordan oversettelse gjenskaper, distanserer eller bevarer ordenes mening og følelse. Verket består av tre suiter – de har skapt en hver og en sammen. Her utforsker de hva språket kan utgjøre, bety, hvordan språk er forskjellige på tvers av landegrenser, og hvordan det benyttes i ulike situasjoner som blant annet forræderi, krig og kjærlighet. Språket som tematikk får en ny dimensjon i gjendiktingen til våre egne skriftspråk nynorsk og bokmål hvor også språklige likheter og forskjeller mellom norske skriftsspråk kommer til syne. Dette er et diktverk som eksperimenterer og viser forskjeller så vel som likheter både mellom språk, fortellerstil og personligheter. Gjendiktet av Ida Hove Solberg og Sindre Andersen

Sted for løpende hjerte

CASPER ANDRÉ LUGG

Denne diktsamlinga er delt inn i fem delar som utfoldar seg i forskjellig poetisk form og tematikk. “Dike”, den første delen i samlinga, er først og fremst prega av den spesielle typografiske utforminga; den strenge, firkanta forma på teksten er stikk imot det levande, kleint oppdelte innhaldet i orda. Det blir hoppa i tematikk og Lugg viser stor meistring i å skape bilde med ord. Det som held dikta sine mange tematikkar saman er eit nært møte med naturen.

Spurvene og tiden

PAULI TAPIO

For å ta til med slutten: «kvirrekvitt kvirrekvitt». Slik lyder det siste diktet i Pauli Tapio si prisvinnande debutbok (og dei finske spurvane, får vi gå ut frå). Og tida – korleis lyder den? Konkret: «Over 80 savnet på Middelhavet etter at båt med migranter sank». Dette er ytterpunktet poeten balanserer mellom, sjølv om synet hans på verda nok bikkar i sistnemnde sin favør. Tapio minner oss nemleg konsekvent på at framtida er noko som bokstavig talt ikkje finst. Er han so ein ny Cioran? Nei, han er alt for tørrvittig til å vere berre pessimist. Ein ny Brecht? Nei, han er alt for melankolsk for å vere moralist. Ein fangar betre inn essensen av denne diktsamlinga ved å påpeike variasjonen både i form og tematikk: alt kan på godt og vondt blandast med alt. Slik vert dette ei bok for alle som prøver å få eit overblikk over den forvirrande samtida.

Omsett av Morten Abildsnes

Frå løynde kjelder

EILIV GRUE

Nesten dei einaste store bokstavane i denne diktsamlinga finn ein i ordet Han. Eiliv Grue tek oss med på ei inderleg reise i kristendomen, både geografisk og i oss sjølve. Den berande tanken i samlinga er dei løynde kjeldene, der forfattaren finn mystisk og folkeleg innsikt i tilværet. Den svært ambisiøse baksideteksten samanliknar forfattaren med Hauge, Børli og Falkberget. Det kan alltid vere noko i det. Underteikna tenker snarare at nokre lesarar av Arnold Eidslott kan ha gleda av Grue. Boka passar nok òg for dei som likar godtkjøps-visdom og enkle sanningar i lyrisk form.

Etter skeidet

THOR SØRHEIM

Dette er Thor Sørheims trettende diktsamling. Dikta i boka presenterer landskap, kunstverk og ulike omgivelser. En hvit åker, en bensinstasjon eller et maleri som grunnlag for poetisk refleksjon. Alt som blir presentert har noe til felles. Mennesket. Det som observeres har vært i kontakt med et menneske. Vi får ikke se på landskap i seg selv, men på landskap berørt av noen. Dikta bygger på små glimt og observasjoner av ulike ganske hverdagslige omgivelser som inviterer til undring, over smått og stort.

Ein alvorleg sjukdom

CECILIE ALMBERG STØRKSON

En fin diktsamling om hvordan kreft påvirker livet, kroppen og tankene. Jeg-personen har fått livmorhalskreft, og vi følger henne gjennom denne vanskelige perioden. Vi møter på leger, behandlinger, kontroller og ser tilbake på barndomsminner. Diktene er fine å lese som én fortelling, men også hver for seg. Selv om den har et alvorlig tema er ikke boka trist å lese. Diktene er enkle å lese og forstå, og kan derfor appellere til de som ikke leser dikt til vanlig. En fin diktsamling om det å få kreft, med undrende og nære dikt.

Det øde landet

T. S. ELIOT

The Waste Land av T. S. Eliot er ei bok som ikkje burde trenge nokon introduksjon, men kanskje var det på tide med ei ny omsetting. Frå før finst gjendiktinga Det golde landet frå 1949, omsett av Paal Brekke. Dei to omsettarane sine eigne produksjonar gir ein peikepinn på kva for tradisjon vi oppheld oss i: modernismen. Men modernismen var alt anna enn tradisjon i 1922, då diktet vart utgjeve: Det øde landet er modernismen sin grunnstein, og er nok for dei som set pris på den litt høgstemte tradisjonen i norsk etterkrigslyrikk, som hos Stein Mehren, Rolf Jacobsen, Gunvor Hofmo, men òg nyare lyrikarar. Kva handlar so diktet om? Diktet skildrar alt frå eit parti sjakk og ei pubscene til Fønikaren Phlebas si sørgelege skjebne. Eliot manar fram ei fragmentert verd, der naturen har gått i stå og etterdønningane av verdskrigen ikkje let seg fornekte. Metta med allusjonar frå alle slags kulturar vekslar språket mellom det visjonære og det satiriske. Omsett av Eirik S. Røkkum.

Naboplanter

SOFIE ISAGER AHL

Etter ein start med dagbokinnlegg frå ein vinfarm, utfaldar diktboka seg i for det meste kortfatta dikt i ei moderne form, med eit par innspel av den litt meir tradisjonelle rytmen ein kanskje ventar av dikt. Det er noko elegant over måten Ahl brukar sin kunnskap om plantar og jorda dei veks i til å dra lesaren ned i det mørke landskapet fylt med liv, og inn i ei reise gjennom sansane. Korleis er det å vere jord? Og kjenne plantane som veks; og meitemarken som ålar seg fram? Dette er noko av det Naboplanter prøver å gi svar på.

Kveita. Et dikt

THORVALD STEEN

«Kjentest det slik / for deg også, Carolus?». Ikkje alle norske diktsamlingar tek til med at forfattaren vender seg til Karl XII i første person. Men alle norske diktsamlingar er ikkje som Kveita. For det er den svært søkte samanlikninga mellom krigarkongen og Steen sjølv boka handlar om (og slettes ikkje om ei kjempeflyndre). I vår tid kan diktet romme alt; dette diktet rommar to forteljingar. Ei om ein mann som må sitte i rullestol og ei om ein mann som fører krig med halve Europa. Førstnemnde bør appellere til dei som vil lese om ei eksistensiell tapserfaring. Sistnemnde til dei som interesserer seg for historie. Eg skal ikkje gjere meg lystig på kostnad av gamle menn og historieinteresserte, men ein bør vere interessert i begge forteljingane for å få glede av diktet. For det er eit langdikt. På tross av at Steen sin slentrande knekkprosa rommar nokre fine observasjonar («og de fleste sansene var / borte eller svekket, / var hørselen der / som en fryktløs kaptein - / den siste om bord») er dette ikkje eit dikt ein les for enkelt delane, men for summen av dei.

Lukta av svart

ALI HAYDER

Lukta av svart er en tospråklig diktsamling på norsk og arabisk skrevet av Ali Hayder. Han er fra Mosul i Iran, er bosatt i Norge og har gitt ut noveller og to diktsamlinger på arabisk tidligere. Fra 2017 til 2019 var han fribyforfatter i en norsk by. Diktene i boka forteller om livet i forfatterens hjemby under IS, og hvordan det føles å ha kommet til et nytt land og leve med minnene. Diktene skildrer sterke bilder fra krigens ødeleggelser, urettferdighet og tap. Diktene er slik viktige vitnesbyrd fra det som er realiteten til så veldig mange mennesker. Diktsamlingen er liten av størrelse og inneholder korte dikt som jeg oppfatter som lett tilgjengelig, med mye luft og stor vekt på det enkelte ord sin makt.

Lukta av svart er en del av «Parallell», en serie tospråklige diktbøker skrevet av poeter bosatt i Norge som et samarbeid mellom Aschehoug og Leser søker bok. Bøkene utgitt i denne serien er skrevet parallelt på forfatterens morsmål og norsk, slik at diktene så langt det lar seg gjøre skal gi samme effekt og følelse. Flere har anbefalt Lukta av svart til språkkafeer, og det er også en lett tilgjengelig diktsamling for de som ønsker å oppleve diktsamlingen og formens formidlingsmuligheter.

En hvithai i Venezia

ULRIK FARESTAD

«...but I saw / to far into the sea...». Dette Keats-sitatet er mottoet til Ulrik Farestad si siste diktsamling. Det er talande både for forfattaren sitt tradisjonsmedvit og for tematikken i samlinga. Dikta underslår nemleg aldri at dei konforme liva våre berre skal ein veg: mot døden. I so måte kunne ein kome til å tenke på ein diktar som Tor Ulven, men Farestad er nok meir i slekt med den høgstemte tradisjonen i norsk etterkrigslyrikk. Han går ikkje av vegen for patos, men unngår å bli ha-stemt. Han har og eit svært breitt register av verseformer, både frie og bunde. I so måte må han kunne tilrådest for lesarar av Rilke. Her er òg lengre Eliot-aktige dikt som dreg ein med i lange assosiasjonsrekker.

NOVELLER

Gut, jente, juni, juli

FRODE GRYTEN

Tittelen fortel oss langt på veg kva dette handlar om. Det er sommar og det er kjærleiksforhold og relasjonar av ymse slag. I tillegg til at hovudpersonane og fortellerane i novellene er i alle aldrar, er dei også av begge kjønn. Dette gjer at tekstane kan appellere til dei fleste. Novellene er augneblinksbilde. Dei fleste går føre seg i løpet av berre ein dag, nokre få strekker seg over korte, intense sommarveker. Som alltid hos Grytten er også musikken med, både som eit soundtrack til tekstane og som tematiske element i dei. Til sist i novellene får vi så ei speleliste med songar, som høver til eller som kanskje har inspirert kvar tekst. Boka eignar seg fint som lett sommarlektyre, men den fungerer like bra for dei som vil ha ein liten flukt frå vintermørkret og kulda. Novellene gneistrar av varme, dirrande lys og solstrålar i vatnet, og minner oss på at snart er det faktisk sommar igjen. Om ein vil, kan ein forsterke kjensla med å lage ei speleliste av songane som blir nemnt i boka.

FORMIDLET AV ANSATTE I FOLKEBIBLIOTEK I MØRE OG ROMSDAL

ANNE MARTHE SYNNE
MOA BIBLIOTEK

GRETHE RØDSETH
RAUMA FOLKEBIBLIOTEK

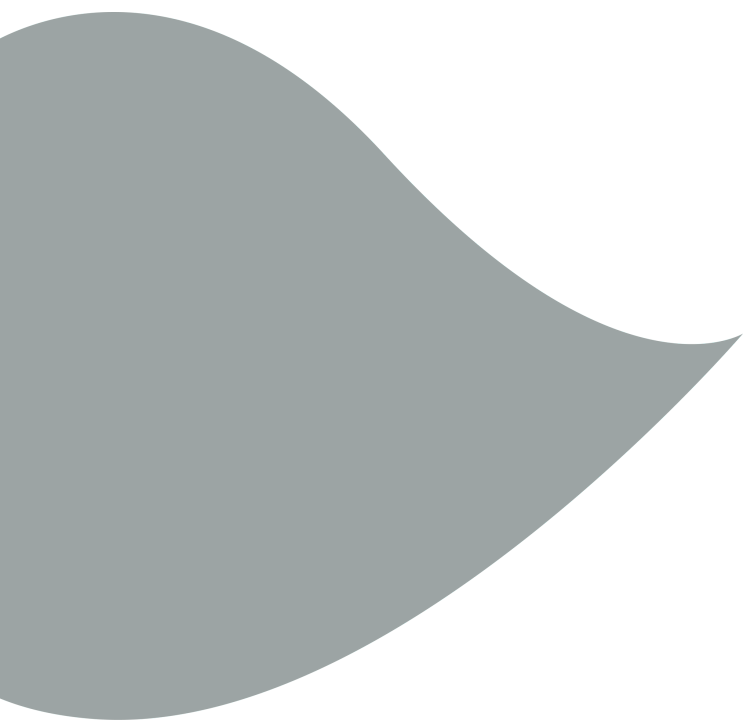
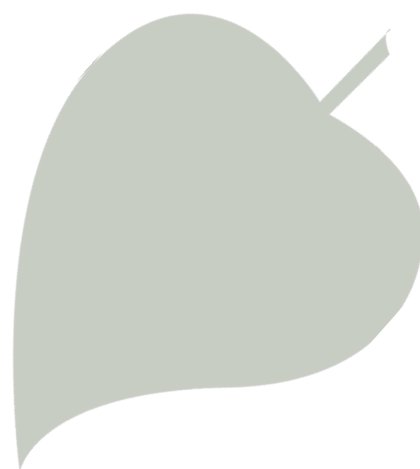
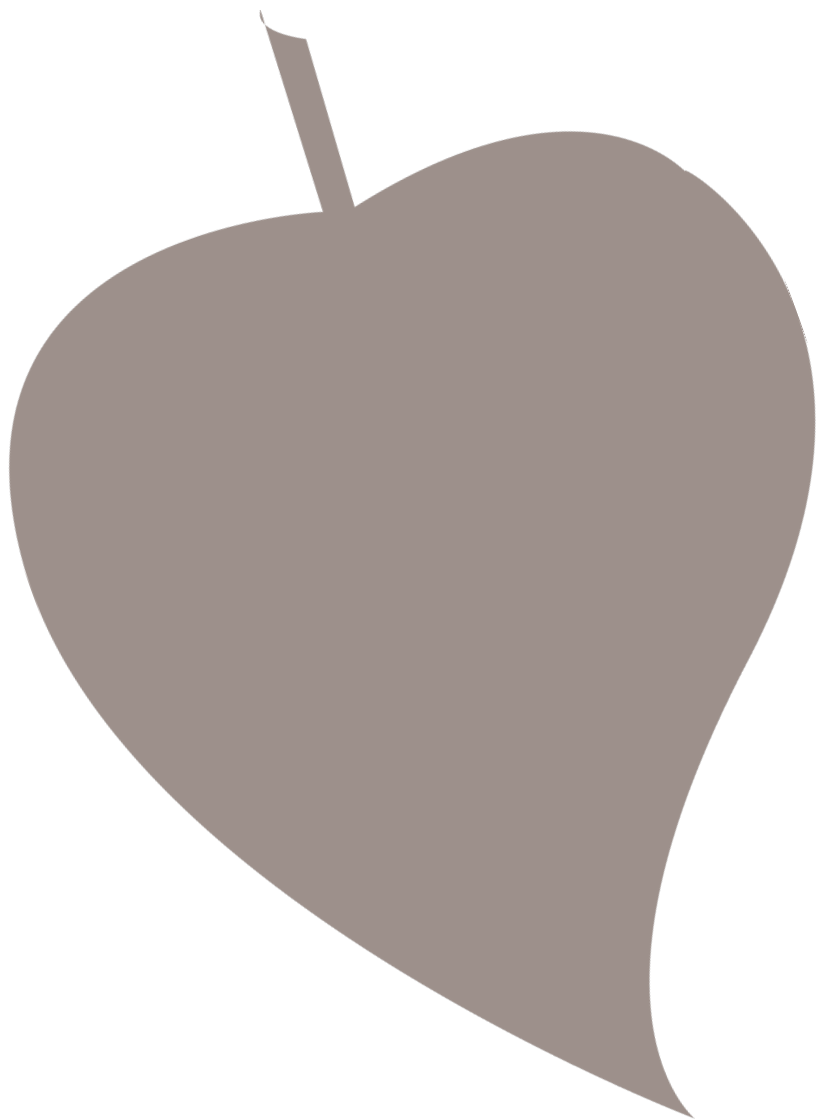
JEANETTE SØDAL BLOMBERG
SULA BIBLIOTEK OG
MOA BIBLIOTEK

OANA SKARBOE
HERØY FOLKEBIBLIOTEK

SIGURD BIØRNSTAD SYVERSEN
ÅLESUND BIBLIOTEK

SUNNIVA REFSNÆS ROGNE
ÅLESUND BIBLIOTEK

VILDE TRAAGSTAD
ÅLESUND BIBLIOTEK

FORMIDLINGSKOMPETANSE
I FOLKEBIBLIOTEK